Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Studia o niepełnosprawności [wykład], PG_00149955		
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2027/2028
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	2	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Jolanta Rzeźnicka-Krupa	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć

Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy

Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	20.0	50

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentow z polem zainteresowania i obszarami badawczymi dyscypliny "Studia o niepełnosprawnosci" oraz współczesnymi teoretycznymi ujeciami zjawiska niepełnosprawnosci i ich społecznymi nastepstwami dla funkcjonowania osob z niepełnosprawnoscia. Prezentacja społecznych i kulturowych mechanizmów opresji i wykluczenia, wskazanie mozliwosci podejmowania działan prowadzacych do upełnomocnienia (empowerment) osob niepełnosprawnych oraz identyfikacji przestrzeni i praktyk emancypacyjnych.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[C.1.U.1] potrafi w pogłębiony sposób dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej	[15610] [C.1.U.1] potrafi w pogłębiony sposób dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społeczno-kulturowych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami życia społecznego i działań edukacyjnych	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[C.1.W.8] zna i rozumie w pogłębionym zakresie teorie dotyczące kulturowych uwarunkowań procesów edukacyjnych osób z niepełnosprawnościami	[15483] [C.1.W.8] zna i rozumie w pogłębionym zakresie teorie dotyczące kulturowych uwarunkowań niepełnosprawności i funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w społeczeństwie i edukacji	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Studia o niepełnosprawnosci (disability studies) jako dyscyplina akademicka, historia powstania i ramy teoretyczne, podstawowe pojecia i terminologia, nurty badawcze i subdyscypliny. Społeczne ontologie niepełnosprawnosci - założenia, zrodła, praktyki działania, potencjał właczania/ wykluczania. Wybrane obszary zainteresowan współczesnych studiow o niepełnosprawnosci: - ciało i cielesnosc jako kategoria konstruujaca znaczenia niepełnosprawnosci, niepełnosprawnosc a problemy opresji, władzy, nierownosci i społecznego wykluczenia - osoby z niepełnosprawnoscia w kontekscie koncepcji grup mniejszosciowych; kultury niepełnosprawnosci - niepełnosprawnosc i kultura, nienormatywne ciało/cielesnosc w dyskursach współczesnej kultury; niepełnosprawnosc w literaturze i sztuce; niepełnosprawnosc i media; polityczny i emancypacyjny potencjał sztuki osob niepełnosprawnych (teatr, performance, art brut).
Wymagania wstępne i dodatkowe	Orientacja w zakresie współczesnych nurtow teoretycznych i badawczych w obszarze nauk społecznych i humanistycznych, umiejetnosc samodzielnej analizy tekstow naukowych.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Egzamin pisemny (test z pytaniami zamkniętymi i otwartymi) lub ustny	50.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur	C. Barnes, G. Mercer, Niepełnosprawnosc, Wyd. Sic, Warszawa 2008. B. Borowska-Beszta, Niepełnosprawnosc w kontekstach kulturowych i teoretycznych, Impuls, Krakow 2012. Niepełnosprawnosc i społeczenstwo. Performatywna siła protestu pod red. E. Godlewska-Byliniak i J. Lipko-Konieczna,Warszawa 2018, Fundacja Teatr 21 i Biennale Warszawa. Odzyskiwanie obecnosci. Niepełnosprawnosc w teatrze i performansie pod red. E. Godlewska-Byliniak i J. Lipko-Konieczna, Fundacja Teatr 21, Warszawa 2017. J. Rzeznicka-Krupa, Obszary zainteresowan i nurty badawcze we współczesnych europejskich studiach nad niepełnosprawnoscia refleksje z analizy dyskursu akademickiego, Niepełnosprawnosc. Połrocznik Naukowy, 2011, nr 5, s. 69-84. J. Rzeznicka-Krupa, Krytyczne konteksty tworzenia wiedzy na pograniczu pedagogiki radykalnej i współczesnej sztuki zaangazowanej (czyli, co moze łaczyc analize dyskursu współczesnej sztuki z badaniami nad kategoria niepełnosprawnosci), Ars Educandi, t. IX - Pedagogika krytyczna dzis. Podstawy, dylematy i wybrane problemy pod red. naukowa P. Stanczyka, 2012, s.191-205. Rzeznicka - Krupa J.; Sztuka zaangazowana: społeczno - kulturowe aspekty dorosłosci osob z niepelnosprawnoscia w kontekscie projektu " Wiecej niz teatr " Instytutu im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu, "Niepełnosprawnosc", nr 24/2016, s. 96 - 113. Rzeznicka-Krupa J., Za miłosierdzie dziekujemy. Ciało-tozsamosc-(nie)normatywnosc i performatywne strategie oporu [w:] Odzyskiwanie obecnosci. Niepełnosprawnosc w teatrze i performansie pod red. E. Godlewskiej-Byliniak i J. Lipko-Koniecznej, Warszawa 2017. Rzeznicka-Krupa, J. Edukacja i niepełnosprawnosc - wyrownywanie szans czy reprodukcja społecznych nierownosci? , Niepełnosprawnosc. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej, 2019, nr 33. Rzeznicka-Krupa, J. Społeczne ontologie niepełnosprawnosci- ciało, tozsamosc, performatywnosc, 2019, Krakow, Impuls. Literatura w jez. angielskim: Disability Studies Today, Eds. C. Barnes, M. Oliver, L. Barton, Polity Press, Cambridge 2002. D. Johnston, An Introduction to Disability Studies, David Fulton Publishers Ltd, London 2001. D. Goodley, Disability Studies. An Interdisciplinary Introduction, SAGE Publications Ltd. London 2011. Keywords for Disability Studies, Ed. by R. Adams, B. Reiss, D. Serlin, New York University Press, N. York 2015.

	Uzupełniająca lista lektur	R. Garland Thomson (2020). Niezwykłe ciała: przedstawienia niepełnosprawności fizycznej w amerykańskiej kulturze i literaturze. Warszawa: Zachęta. M. Stasiak ( ). Polio w Polsce 1945-1989. Studium z historii niepełnosprawności. Kraków: Universitas K. Pietrowiak (2019). Świat po omacku.Etnograficzne studium (nie)widzenia i (nie)sprawności. Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK. K. Ojrzyńska, M. Wieczorek (Eds.). Disability and dissensus: strategies of disability representation and inclusion in contemporary culture. International Comparative Social Studies, nr 47, 2020, ISBN 978-90-04-40598-1, ss. 175199. Leiden: Brill. DOI: 10.1163/9789004424678_012
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Nie dotyczy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.